Należność pocztowa opłacona ryczałtem.

KURJER EKONOMICZNY & AKCYJNY

ROK VI. Nr. 2. Warszawa, 7 czerwca 1931 r. Cena numeru poj. 70 gr.
wychodzi w dn. 7 miesiąca

INŻ. ZYGMUNT OKONIEWSKI
Prezes Polskiego Związku Przeds. Elektrotechnicznych.

ELEKTRYFIKACJA A ZAGADNIENIA GOSPODARCZE

W sprawach elektryfikacji Polski pisze się w ostatnich czasach bardzo dużo, niestety, mało jest do zanotowania wyników realnych. Problem elektryfikacyjny został przez czynniki miarodajne rozpatrzony szczegółowo i, co do linji wytycznej, różnic nie ma. Przedmiot uległ na tyle spopularyzowaniu, że nawet i sfery dalej stojące od tych zagadnień i bezpośrednio niezainteresowane, wniknęły w najżywotniejsze postulaty i zgodne są w ogólnem dążeniu. W tem uświadomieniu i wyświetleniu poglądów wybitny udział bierze prasa codzienna i perjodyczna. Idea i żywe słowo potrzebują ucieleśnienia, myśl drukowana uwypukla się, wzbudza silniejsze refleksy i pozostawia po sobie ślad widzialny. Korzystam więc z zaproszenia skreślenia kilku słów na temat moich dążeń tem chętniej, gdyż widzę w stałem rozpatrywaniu na łamach prasy zagadnień elektryfikacyjnych jeden ze środków do realizacji.

Dwa nakazy żądają śpiesznego załatwienia palących spraw elektryfikacyjnych. Konieczność kulturalnego podniesienia naszego Kraju, oraz wywołanie ruchu wytwórczego i handlowego. Obydwa nakazy są jednakowo ważne i znajdują się w przyczynowej zależności od siebie.

Chwile kryzysów gospodarczych słabo nadają się do pobudzenia śmiałych posunięć, niechętnie wyłania się realizacja zamierzeń na szerszą skalę. Pewne odrętwienie, spowodowane gospodarczemi niepowodzeniami zdolne jest najwyżej do posunięć schematycznych, które, podtrzymując życie, nie dają ani siły, ani waloru.

Realizacja zagadnień elektryfikacyjnych jest jednym z tych czynników, które mogą przyczynić się do złagodzenia kryzysu i do stopniowego zwiększenia tempa pracy. Energja elektryczna musi być zaliczona do ułatwień produkcyjnych ,gdyż jest jednakowo dostępna i jednakowo dogodna zarówno dla wielkich przedsiębiorstw, jak też najmniejszych warsztatów pracy. Elektryczność to nie tylko łatwo i tanio osiągalna energja popędowa, lecz również czynnik kulturalno - oświatowy, potrzebny w jednakowej mierze wielkim miastom, jak też i małym i najmniejszym osiedlom w celu umysłowego i przemysłowego podniesienia małych komórek, w których składa się organizm państwowy.

Zwiększone tętno życia wymaga posunięć spiesznych, zakrojonwych szeroko i wykonywanych w tempie zastosowanem do ogólno - światowej linji ewolucyjnej. W dobie obecnej nie tylko zakład wytwórczy wymaga specjalnej organizacji i silnego tempa fabrycznego, życie automatycznie musi dostosowywać się do rytmu wielkiej machiny gospodarczej i nie może odkładać niezbędnych posunięć. Niestety, te posunięcia związane są nierozerwalnie z pramotorem każdego ruchu gospodarczego, ze środkami finansowymi. Pierwszym warunkiem jest uświadamianie i dokładne obliczenie do zakresu jakich zamierzeń jesteśmy zdolni finansowymi zasobami, gdyż tworzenie ośrodków, ufundowanych niedostatecznie, przystąpienie do robót bez określenia czasu wykonania ,naraża nas na straty materjalne i moralne, podrywając zarazem nasz kredyt zagranicą.

Jeżeli chodzi o przeprowadzenie planowej elektryfikacji całego naszego Kraju, musimy sobie uświadomić, że nasze własne siły nie wystarczają dla racjonalnego przeprowadzenia tego skomplikowanego zadania. Musimy szukać pomocy obcej, nie w celu oddania się w gospodarczą niewolę, lecz dla pozyskania partnera dla wspólnych zysków i korzyści.

Same warunki utworzyły konfigurację terenów elektryfikacyjnych w ten sposób, że bez specjalnego nacisku ze sfer rządowych, bez porozumień między sobą kontrahentów, wyeliminowały się odrębne tereny dzielnicowe, opierające się nie o dawne granice polityczne, lecz odpowiadające w strukturze warunkom poszczególnych miejscowości. Można śmiało uważać taki układ stosunków za racjonalny, gdyż, zmniejszając okręgi elektryfikacyjne, pozwala się na gruntowniejsze przygotowanie techniczne, przyczem ułatwia się finansowanie, dzięki rozłożeniu na mniejsze grupy.

Konieczność pozyskanie obcego kapitału wymaga ustosunkowania się do warunków, stawianych w obecnej chwili przez obce rynki finansowe. Wychodząc z założenia słusznych wymagań gwarancji i rentowności przedsiębiorstw musimy dopuścić przedstawicieli obcego kapitału do władz i do kontroli poszczególnych grup elektryfikacyjnych. Stała kontrola i doświadczenie na polu organizacyjno-technicznem mogą być tylko pożyteczne. Nawet możność rozporządzania środkami obrotowymi nie rozwiązuje jeszcze zadania ,gdyż umiejętne i racjonalne wyzwolenie energji potencjalnej, zamkniętej w pieniądzu, należy do sztuki specjalnej, u nas jeszcze niedostatecznie rozwiniętej. Chodzi tylko o to, aby nasze polskie interesy nie ucierpiały na tej spółce.

Jako pierwszy warunek należy uważać zagwarantowanie naszym polskim siłom czołowych stanowisk w przyszłych spółkach. Personel urzędniczy, oraz robotniczy, tak bardzo potrzebujący zatrudnienia, znajdzie bezwarunkowo szerokie pole dla zajęcia. Chodzi głównie, aby polityka przyszłych koncesjonarjuszów nie szła wyłącznie po wąskiej linji zarobku ,lecz miała również na widoku żywotne interesy naszego Kraju. Pomoc istotną w tym kierunku mogą dać sfery rządowe, układając odpowiednio warunki koncesyjne. Nowa linja skomplikowanych stosunków doby obecnej wymaga ingerencji Państwa w życiu gospodarczem. Nie mówię o etatyźmie, tak mało popularnym u nas, lecz podkreślam potrzebę koordynacji wzajemnych stosunków i posunięć wielkich grup finansowo - przemysłowych. Ingerencję Państwa, jako środek regulacji produkcji, kontroli finansowej, jako wskaźnik linji programowej należy uważać za konieczność nowoczesnego ustroju gospodarczego. Ta ingerencja nie może jednak hamować inicjatywy prywatnej i nie może ograniczyć godziwych zysków przedsiębiorstw, tak potrzebnych jako podnieta dla inicjatywy i jako rezerwa dla ryzyka.

Zamierzenie tego rodzaju, jak przeprowadzenie elektryfikacji poszczególnych dzielnic nie może być rozpatrywane tylko z punktu widzenia korzyści technicznych. Niezbędnem jest uświadomienie, że oddanie tylko paru koncesji połączonym polsko - zagranicznym grupom finansowym może się odbić na bilansie handlowym, a następnie bilansie płatniczym naszego Kraju. Jako Państwo słabo zasobne w środki finansowe, ze specjalną pieczołowitością musimy otaczać naszą walutę. Jedną z podstaw utrzymania aktywnego bilansu płatniczego jest bezwzględne stosowanie zasady jaknajszerszego uwzględniania wytwórczości polskiej dla rynku wewnętrznego. Wielkie inwestycje, jakie wywoła przeprowadzenie elektryfikacji wpłyną dobroczynnie, z punktu widzenia czysto elektryfikacyjnego, jednocześnie jednak zapotrzebowanie walut w ciągu szeregu lat dla pokrycia dostaw zagranicznych może zaszkodzić bilansowi płatniczemu. Powierzenie dostaw polskiemu przemysłowi elektrotechnicznemu nie należy do zagadnień czysto branżowych, lecz ma znaczenie ogólno gospodarcze. Niestety, realizacja tej, tak zdawać by się mogło prostej zasady, napotyka na duże trudności, stoi na przeszkodzie nie tylko współzawodnictwo z silniejszym przemysłem Zachodu, lecz i nasza dziwna mentalność. Nasze społeczeństwo posiada słabe poczucie solidaryzowania się z nakazem ogólnym, wybujały indywidualizm i brak dyscypliny tworzą zaporę tak silną, że sprawy ogólnego dobra i uznane nawet zasady rozbijają się o opór jednostek. Hasła i wezwania, jako czynniki ideowego ciężaru gatunkowego tracą moc obowiązującą przy wprowadzaniu w czyn i nie odegrały dotąd roli należytej. Powiem więcej, nie tylko społeczeństwo, ale nawet instytucje rządowe, dla których państwowa linja wytyczna sama przez się powinna być nakazem, nie zdobyły się na stanowisko jasne i silne.

W interesie zatem naszego kraju leży ingerencja Państwa i wprowadzenie do ustawodawstwa protekcji krajowego przemysłu. Ponieważ operowanie pojęciami ekonomicznemi nie wystarcza, niezbędnem jest wprowadzenie do klauzul koncesyjnych jasnych i stanowczych przepisów o roli, jaką ma odegrać nasz przemysł elektrotechniczny przy przeprowadzaniu inwestycyj. Zamówienia zaś prywatne muszą kierować do wytwórni krajowych stawki celne. Przed wojną potężna Rosja, obecnie kraje skandynawskie, dzięki ingerencji Państwa na polu stawek celnych ,oraz rozumnym nakazom, doprowadziły do stworzenia wielkich placówek przemysłu elektrotechnicznego. Jeżeli nie zdobędziemy się na kroki zasadnicze, możemy przekreślić cały dotychczasowy dorobek i spaczyć wielką i rozumną ideę przeprowadzenia elektryfikacji Polski w skali szerokiej.

„SIŁA I ŚWIATŁO", S. A.
„GRAND PRIX" NA WYSTAWIE W LIÉGE

W Liége, na Międzynarodowej Wystawie, której organizatorom nie przyświecała jedynie idea przedstawienia Belgom i światu, w stuletnią rocznicę niepodległości, poziomu i ekspansji przemysłu i rolnictwa belgijskiego, lecz i idea stworzenia, przy udziale zagranicy, d'un vaste champ d'etudes et d'observations, zdobyła S. A. „Siła i Światło" najwyższe odznaczenie — „Grand Prix".

Leodyjskie „Grand Prix" wieńczy dwunastoletnie wysiłki grona dzielnych jednostek, które, wywiązując się znakomicie z przyjętych na się zadań obywatelskich, w dziedzinie elektryfikacji Polski, zdołały, ze skromnych podstaw finansowych, w okresie dwunastu lat, przetrzymując szereg kryzysów walutowych i ciężkich konjunktur gospodarczych, rozszerzając z roku na rok ramy działalności, wpływów i interesów S. A. „Siła i Światło", stworzyć jedyną w tej dziedzinie w Polsce, wzorową organizację holdingowo - koncernową.

Dzieje S.A. „Siła i Światło" zawierają wiele interesujących posunięć.

W dniu 5 grudnia 1918 r., w zaraniu odzyskania niepodległości Polski, grono wybitnych jednostek podpisuje akt założenia Spółki, której celem ma być budowa i eksploatacja przedsiębiorstw, opartych na zastosowaniu elektryczności i innych rodzajów energji, oraz skoncentrowanie w rękach polskich szeregu ośrodków elektryfikacyjnych, będących w posiadaniu kapitału cudzoziemskiego.

W pierwszym roku działalności nabywa „S. i S.", z rąk niemieckich, poważny portfel akcyj El. Okręg. w Zagłębiu Dąbrowskiem, odkupuje El. Okręg. w Pruszkowie, a równocześnie obejmuje gestję techniczną i finansową obu tych elektrowni, tworzących zaczątek przyszłego koncernu.

W dążeniu do zapewnienia tym tak ważnym ośrodkom przemysłowym, jak Zagłębie Dąbrowskie, w granicach zasięgu El. Okr. w Zagł. Dąbr., oraz przedmieścia Warszawy, w granicach uprawnienia El. Okr. w Pruszkowie, dostatecznej ilości energji elektrycznej, rozbudowała „S. i S." w znacznym stopniu i zwiększyła w dwójnasób moc El. Okr. w Zagł. Dąbr., oraz wykończyła, według pierwotnych planów, budowę El. Okr. w Pruszkowie, zwiększając następnie w dwójnasób jej moc.

W r. 1920 rozpoczęła „S. i S." pertraktacje o nabycie portfelu akcyj „El. w Zagłębiu Krakowskiem", w zamiarze rozszerzenia swoich wpływów i na okręg Zagłębia Krakowskiego.

W r. 1921 ustaliła „S. i S." definitywnie swe wpływy w „El. Okr. w Zagł. Krak.", zakupując poważny portfel akcyj tego przedsiębiorstwa i obejmując kierownictwo finansowe i techniczne tej elektrowni.

W tym samym roku powołała „S. i S." do życia S. A. „Sieci Elektryczne", wyznaczając jej za cel budowę dalekonośnych sieci wysokiego napięcia i zasilanie energją elektryczną miejscowości, położonych w większym promieniu od istniejących elektrowni, oraz S. A. „Kolej Elektr. Warszawa — Młociny — Modlin".

W czwartym okresie działalności, 1922/3 r., znamiennym znacznym spadkiem marki polskiej, stwarzającym dla przedsiębiorstw finansowych i inwestycyjnych uciążliwe warunki istnienia i prawidłowego rozwoju, gdy kredyty długoterminowe na rynku wewnętrznym były nieosiągalne, a wartość uzyskanych wpływów z nowych emisji szybko malała, rozpoczęła „S. i S." pertraktacje kredytowe z kapitałem angielskim, wynikiem których było nawiązanie porozumienia z „The British Engineers and Traders Syndicate", Lttd., oraz uzyskanie zobowiązania udzielania długoterminowych i niskoprocentowych kredytów towarowych na dostarczane urządzenia elektryczne i mechaniczne.

W zakresie holdingowym nabyła „S. i S." od Banku Związku Spółek Zarobkowych portfel akcyj powstającego Tow. Akc. „Kabel Polski" w Bydgoszczy. Była to pierwsza w kraju wytwórnia oprócz przewodników i kabli elektrycznych wszelkich przekrojów i o różnych napięciach.

Inicjatywa „S. i S." w zakładaniu przedsiębiorstw komunikacyjnych przejawiła się w tym okresie w ukonstytuowaniu S. A. „El. Koleje Dojazd.", celem budowy pierwszej pod Warszawą koleji elektrycznej „Warszawa — Grodzisk", oraz S. A. „Tramwaje Elektr. w Zagł. Dąbrowskiem" dla połączenia linją kolei elektrycznych miast: Dąbrowy, Będzina, Czeladzi i Sosnowca.

Zamierzenia te szybko zrealizowano i dziś jedyne te w Polsce, powstałe po wojnie, a zarazem pierwsze normalnotorowe koleje elektryczne, dają społeczeństwu oddawna oczekiwaną, szybką i dogodną komunikację podmiejską, stając się ważnym czynnikiem w rozbudowie okolic podmiejskich i w odciążeniu miast.

W piątym okresie działalności, 1923/24, rozpoczęła „S. i S." realizację porozumienia z grupą angielską, reprezetowaną przez „The Power and Traction Finance Co, (Poland)", Ltd; uzyskany w wysokości 1.250.000 funt. ang. kredyt, na warunkach 18-letniej amortyzacji, na 6,5% w stosunku rocznym, pozwolił na rozpoczęcie równoczesnego, znacznego powiększenia elektrowni „S. i S." i na przystąpienie do budowy elektrycznych kolei dojazdowych.

W okresie tym, z inicjatywy „S. i S.", powstała S. A. „Polskie Radjo", obejmująca wielką nową dziedzinę radjofonji w Polsce.

W szóstym okresie działalności, 1924/5, założyła S. A. „S. i S." „Śląsko - Dąbrowskie Kol. Tow. Ekspl.", które objęło eksploatację górnośląskich kolei dojazdowych i „Tramwajów Elektr. w Zagł. Dąbr.', stwarzając przez to szersze podstawy dla rozwoju komunikacji w dwóch polskich zagłębiach węglowych.

Wzdłuż linji powstającej koleji elektr. „Warszawa - Grodzisk" założono, przy udziale „S. i S." miasto - ogród „Podkowę Leśną", w najpiękniejszej miejscowości w okolicach Warszawy.

W siódmym okresie działalności, 1925/6, znamiennym ponownem przesileniem gospodarczem, pod wpływem załamania się kursu złotego, ujemnie wpływającem na działalność gospodarczą, mimo ciężkich konjunktur, nie przerwano robót inwestycyjnych w towarzystwach koncernowych, a przeprowadzono je z uzyskanego, w wysokości 220.000 funt. ang., kredytu gotówkowego.

W r. 1926/27, a ósmym okresie działalności, akcja „S. i S." zaznaczyła się głównie w rozszerzeniu wpływów w zagranicznych sferach finansowych i w dążeniu do zaangażowania kapitału zagranicznego do współpracy nad elektryfikacją, rozwój której łączy się tak ściśle z rozkwitem dobrobytu i kultury kraju.

W roku tym założyła „S. i S.", przy współudziale Tow. „Trust Métallurgique Belge - Francais" w Brukseli nową S. A. „Société Belgo - Polonaise de Force et de Traction Electriques" („Sobelpol"), z siedzibą w Brukseli, z kapitałem początkowo 26 milj. frs belg,. a obecnie 120 milj. frs belg. celem przyciągania kapitałów belgijskich do współpracy przy realizacji zadań koncernu w Polsce.

W kapitale „Sobelpolu" posiada „S. i S." odpowiednio wysoki udział, zabezpieczający jej bezpośrednie wpływy decydujące.

Współpracy z rynkiem belgijskim, w ciągu krótkiego okresu czasu, rozwinęła się znakomicie, a rezultatem jej jest zainteresowanie szerokich sfer belgijskich polskim przemysłem i zdobycie wśród nich popularności dla akcyj przedsiębiorstw polskich, dobrze prosperujących.

W okresie 1927/8 r., wobec poprawy konjunktury gospodarczej, skierowała „S. i S." swoją uwagę głównie na zasilenie swych przedsiębiorstw pochodnych w nowe środki pieniężne, drogą nowych emisji akcji i na wzmocnienie w ten sposób ich podstaw finansowych.

W roku 1928/9 S. A. „Sobelpol", w której „S. i S." posiada dominujący wpływ, nabyła pakiet akcyj S. A. „Silesia", która niezależnie od kopalń węgla, o produkcji rocznej 200.000 ton, posiada elektrownię, zasilającą poważną część okręgów Śląska Cieszyńskiego i przyległe powiaty województwa krakowskiego. Gestję S. A. „Silesia" objęła „S. i S.".

W roku 1930 plony pracy „S. i S." przedstawiają się okazale.

Przy kapitale własnym, w wysokości 5.200.000 zł., stosunkowo bardzo skromnym, zdołała „S. i S." zainwestować w przedsiębiorstwach swego koncernu 170.000.000 zł, ściągając w tym celu do Polski kapitał angielski i belgijski, zainstalować w wytwórniach źródła energji elektrycznej o ogólnej mocy ponad 70.000 KW, wytwarzające już obecnie ponad 125 miljonów kWh.

W skład Rady „S. i S." wchodzą pp.: inż. Wiesław Gerlicz, Stanisław Karłowski, Dr. Alfred Biedermann, Louis Frere, Ferdinand Germanes, Mieczysław Hofman, Leopold Hoogvelst, Karol Kozłowski, inż. Szymon Landau, Karol Wilhelm Scheibler, i inż. Andrzej Wierzbicki.

Zarząd stanowią pp.: inż. Tadeusz Sułowski, dyr. nacz., Janusz Regulski, dyr. finans., inż. Kazimierz Gayczak, dyr. tech.

BANK CUKROWNICTWA, S. A. W POZNANIU

W dniu 7 maja b. r. odbyło się w siedzibie Banku w Poznaniu doroczne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów, na które władze Banku złożyły sprawozdanie z działalności i rozwoju agend w okresie sprawozdawczym 1930 r.

W okresie tym, zgodnie z wieloletnią tradycją, zasadniczym i głównym przedmiotem zainteresowania Banku był przemysł cukrowniczy i współpraca z nim w zakresie handlowym i finansowym.

Tłem tej współpracy był niezwykły kryzys cen na zagranicznych rynkach zbytu cukru, przy równoczesnej znacznej nadprodukcji cukru w kraju, potęgowanej niezwykle obfitym urodzajem buraka cukrowego i wyższą zawartością w nim cukru, bardzo znaczne osłabienie zdolności nabywczej ludności w kraju i załamanie się finansowe szeregu poważnych odbiorców.

Dzięki rozwijanej, wzorowej akcji propagandowej, coraz sprawniej działającej organizacji sprzedażnej i dzięki kontynuowaniu polityki ulg i udogodnień kredytowych, w stosunku do odbiorców cukru, przyczem suma kredytów im udzielonych dosięgła prawie 140 miljonów zł., zdołał Bank zbyć w kraju, w roku 1930 — 323.745 ton cukru.

Ze sprawozdania wynika, że konsumcja krajowa, w roku kalendarzowym 1930, spadła o 3%, spadek ten jednak w porównaniu ze znacznem zmniejszeniem się konsumcji cukru w krajach europejskich i zamorskich, oraz ze spadkiem spożycia innych artykułów spożywczych w Polsce, uważać można za nieznaczny.

Na obszarze Wielkopolski, a częściowo Śląska, umieścił Bank — 75.219 ton, na obszarze Małopolski — 60.586 ton, a na obszarze centralnej Polski i Kresów — 187.940 ton.

Gdy porównamy te ilości z zeszłorocznemi, zwracą uwagę fakt, że największe zmniejszenie się spożycia cukru nastąpiło na terenie Wielkopolski, która dotąd procentowo spożywała najwięcej cukru.

Niezrzeszone cukrownie sprzedały zaledwie 26.084 t.

Wywóz zagranicę wzrósł bardzo znacznie, o przeszło 100.000 ton.

Wykorzystując momenty najkorzystniejszych kształtowań się cen na zagranicznych rynkach terminowych, sprzedał Bank zagranicą, mimo ostrego współzawodnictwa między krajami, zmuszonymi do wywozu nadmiaru wytwórczości cukru, jak i mimo zwiększonej ilości cukru, przeznaczonego na wywóz, —322.531 ton cukru, a to do Anglji—42.614 ton, Holandji — 69.256 t., krajów nadbałtyckich — 115.662 t., krajów niewiadomych, przez Hamburg — 68.365 t., do Gdańska — 125 t., i do różnych krajów — 26.508 t.

W zakresie finansowym kontynuował Bank swą

działalność kredytową w równie wydatnej mierze, jak w roku poprzednim, popierając przedewszystkiem sfery wytwórcze i handlowe, związane z wytwórczością i sprzedażą cukru.

W bilansie, na dzień 31 grudnia 1930 r., wzrosła pozycja weksli zdyskontowanych, z 42.187 tysięcy zł. w roku poprzednim, na 55.378 tysięcy zł., zmniejszyła się nieznacznie pozycja sald debetowych na rachunkach bieżących — z 131.887 tysięcy zł. w roku poprzednich, do 127.125 tysięcy zł. w okresie sprawozdawczym.

Czysty zysk za okres 1930 r. wyniósł, przy kapitale zakładowym w wysokości 9 miljonów zł. 1.566.604 zł.

Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów przeznaczyło z czystego zysku, po przyjęciu do wiadomości sprawozdania, zatwierdzeniu przedstawionego bilansu rocznego i rachunku strat i zysków, oraz udzieleniu władzom Banku pokwitowania z dokonanych czynności, na kapitał zapasowy — 275.000 zł., na rezerwę specjalną — 46.886 zł. na 4% dywidendę — 400.000 zł. i na 8% superdywidendę — 800.000 zł.

W skład Rady Nadzorczej Banku wchodzą pp.: Józef Żychliński — prezes, Stanisław Karłowski, Stanisław Turno i Jan Zagleniczny — wiceprezesi, Mieczysław Broniewski, Mieczysław Chłapowski, Dr. Janusz Chosłowski, Jan Donimirski, Paweł Jarnuszkiewicz, Dr. Leopold Levy, Dobrogost Lossow, Stefan Lutomski, Edward Natanson, Leon Nowakowski, Edward Olex, Ludwik Pannenko, Dominik J. Pennock, Leon Pluciński, Władysław Psarski, płk. Władysław Sczaniecki, Zygmunt Smoczyński, K. Sondermann, Wiesław Tucholka i Władysław Żórawski.

Zarząd Banku stanowią pp.: Leon Brzeski, Władysław Demby, Leopold Hebda i Bolesław Mikulski.

POD ZNAKIEM S. A. „SIŁA I ŚWIATŁO"

ELEKTROWNIA OKRĘG. W ZAGŁ. DĄBROWSKIEM, S. A.

W planowej akcji rozwojowej Twa zarysowało się w okresie sprawozdawczym 1930 r. jedynie nieznaczne osłabienie tempa, wpływom bowiem wszechwładnego kryzysu finansowego, dającemu się coraz silniej we znaki w pierwszym rzędzie przemysłowi, przeciwdziałano rozwinięciem energicznej akcji propagandowej w zakresie popularyzowania i powiększania zużycia energji elektrycznej na potrzeby gospodarstw domowych, kontynuując równocześnie finansowanie drobnych instalacji, oraz sprzedaż aparatów użytku domowego, na raty.

Z ogólnej ilości 36.831.513 kWh sprzedanej ilości energji elektrycznej przejęto na potrzeby przemysłu 26.022.262 kWh, na oświetlenie mieszkań 2.245.883 kWh, ulic 732.718 kWh, na drobny napęd 411.132 kWh, na trakcję 2.111.118 kWh, a na sieci obce 5.308.400 kWh.

W porównaniu z rokiem poprzednim ilość energji elektrycznej Twa, sprzedana na potrzeby przemysłu, zmniejszyła się o 3.7%, a na sieci obce o 2.3%, wzrosła natomiast na potrzeby mieszkań o 13.3%, oświetlenia ulic o 3.1% i na trakcję o 8.6%. Ogólna ilość zbytu zmniejszyła się o 1.7%.

Wpływy ogólne wyniosły 4.916.287 zł, nieco więcej więc niż w okresie poprzednim.

Czysty zysk, w wysokości 1.286.748 zł, zezwalający na wypłatę dywidendy w wysokości 7%, jak w roku poprzednim, przeznaczono na dorocznem walnem zgrom. akcjonarjuszów, na wniosek Rady, na amortyzację urządzeń, wzmacniając w ten sposób sytuację finansową przedsiębiorstwa, które pod względem gospodarczym rozwija się pomyślnie, siłą rzeczy jednakże musi stale rozbudowywać swe sieci i urządzenia, wielkim nakładem kosztów, w dobie obecnej niemożliwych do pokrycia w normalnej drodze nowych emisji akcji, czy też w uzyskanych na ten cel kredytach zagranicznych, lub krajowych.

Przelew czystego zysku zasilił poważnie kapitały rezerwowe Twa, które, przy kapitale akcyjnym w wysokości 12.500.000 zł., wzrosły do 8.839.788 zł., co stanowi 37% kapitału zainwestowanego, a 70% kapitału akcyjnego.

ELEKTROWNIA OKRĘG. W ZAGŁ. KRAKOWSKIEM, S. A.

Pod wpływem ostrego kryzysu, jaki przechodziły placówki przemysłowe, pracujące na terenie działania Twa, a zużywające na swe potrzeby około 95% ogólne ilości zbytu energji elektrycznej, zmniejszyła się wytwórczość Twa w okresie sprawozdawczym 1930 r. dość znacznie.

Wpływom wahań w konjunkturze przemysłowej na rentowność zakładów Twa przeciwdziałano wzmożeniem starań o powiększenie ilości odbiorców energji elektrycznej na potrzeby gospodarstw domowych.

Wyniki intensywnej akcji tej zrównoważyły — całkowicie ubytek we wpływach, osiągniętych z dostawy energji na potrzeby przemysłu. Wzrosła przeciętna ceny sprzedażnej energji, wzrósł zysk z eksploatacji.

Wr. 1930 wytwórczość energji elektrycznej osiągnęła 32.258.952 kWh, z czego sprzedano 26.495.425 kWh.

Z ogólnej ilości zbytu zużyto na potrzeby przemysłu 24.965.623 kWh, na oświetlenie mieszkań 1.093.252. kWh, dworców 95.292 kWh, ulic 212.734 kWh i na drobny napęd 128,524 kWh.

Wpływy ze zbytu energji wzrosły do 3.208.719 złotych.

W zakresie inwestycyjnym kontynuowano rozbudowę sieci przesyłowych i rozdzielczych.

Przyłączono do sieci Twa miejscowości: Jedlinę i Bojszowy na Górnym Śląsku, a Chełmek, Gwoździec i Wolę Filipowską w powiecie chrzanowskim. Obecnie zasila Two energją elektryczną 21 gmin, w powiatach: chrzanowskim, oświęcimskim i pszczyńskim.

W roku bieżącym oczekuje Two nadania mu uprawnień do rozszerzenia działalności na terenie dalszych 18 gmin powiatu chrzanowskiego i jednej gminy powiatu oświęcimskiego.

Nadwyżka wpływów z eksploatacji zezwalałaby na wypłacenie, jak w roku poprzednim, dywidendy w wysokości 7%, na dorocznem jednak Walnem Zgromadzeniu akcjonarjuszów uchwalono, na wniosek Rady, przeznaczyć prawie całą nadwyżkę, w sumie 1.115.917 zł na amortyzację urządzeń, a to celem znacznego wzmocnienia sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, biorąc pod uwagę nieodzowność dalszej rozbudowy sieci i związanych z nią znacznych nakładów pieniężnych.

W zgodzie z bilansem Twa na dzień 31 grudnia ub. r. kapitały rezerwowe wynoszą ,przy kapitale akcyjnym w wysokości 7.500.000 zł, — zł 8.646.439, co stanowi około 45% kapitału zainwestowanego.

S. A. „KABEL POLSKI" W BYDGOSZCZY

Wyniki finansowe okresu sprawozdawczego 1930 r. streszczają się w nieznacznym niedoborze w sumie 56.003 zł.

Niedobór ten wywołał wpływ szeregu czynników, a w pierwszym rzędzie spadek konjunktury i zbytu.

W stosunku do roku 1929 obroty spadły o 44½%.

Na zmniejszenie się obrotów wpłynęło pełne uczestnictwo trzeciej wytwórni kabli w Warszawie, a od 1 września czwartej wytwórni kabli w Ożarowie.

Zamówienia instytucji rządowych były znacznie mniejsze, niż w roku poprzednim. Aby utrzymać obrót na pewnym, chociażby znośnym poziomie, zawarło Two z Zarządem Poczt i Telegrafów umowę na dostawę kabli dalekosiężnych na kredyt długoletni.

W ogólnej ocenie warunków pracy nie można uważać wyników okresu sprawozdawczego za niekorzystne.

Widoki na r. 1931 zarysowują się względnie pomyślnie. Wobec przyjęcia dalszych dostaw kabli dalekosiężnych na warunkach długoletniego kredytu, spodziewa się Two obrotu w dostatecznej mierze, oczekując również, że zwiększy się obrót w zakresie sprzedaży przewodników, chociaż dotychczas ich ogólny zbyt w Polsce znacznie się zmniejszył.

Na pomyślny wynik finansowy bieżącego okresu nie bez wpływu będzie rozwijana przez władze Twa akcja oszczędnościowa w gospodarce ogólnej i cieplnej.

„ELEKTRYCZNE KOLEJE DOJAZDOWE", S. A.

W trzecim pełnym, rocznym okresie eksploatacyjnym, wyniki finansowe Twa kształtowały się pod ujemnym wpływem depresji gospodarczej, hamującej normalny rozwój kolei i pod wpływem kapryśnej pogody, zmniejszającej ruch wycieczkowy, odgrywający w dochodach Twa poważną rolę.

Ilość przewiezionych pasażerów wzrosła o 23%, do 1.460.570, a wpływ ogólny ze sprzedaży biletów o 13%, do 1.210.045 zł.

Wpływy z eksploatacji pokryły koszty eksploatacji, nie wystarczyły jednakże na całkowite pokrycie dalszych kosztów. Bilans roczny zamknięto nieznacznym niedoborem.

W roku ubiegłym wszczęto pertraktacje, zmierzające do reorganizacji finansowej Twa, drogą konwersji długów, oraz do rozszerzenia obsługiwanego terenu przez budowę odgałęzień do Włoch, Milanówka i Grodziska. Pertraktacje te nie są jeszcze zakończone, rozwijają się jednak pomyślnie, co daje nadzieję wzmocnienia podstaw finansowych Twa i zapewnienia mu należytego rozwoju.

TOW. FABR. PORTL. CEM. „ŁAZY", S. A.

Niezwykle silne zmniejszenie się zbytu cementu na rynku krajowym uszczupliło poważnie wpływy unieruchomionej cementowni Twa.

Rok 1930 zamknięto niedoborem.

TOW. STARACHOWICKICH ZAKŁ. GÓRN. S. A.

Wzrastające z roku na rok obroty T-wa, dosięgły w okresie 1930 r. poważnej sumy 32 milj. zł., a to dzięki wprowadzeniu nowych działów wytwórczości.

Praca na kopalniach rudy trwała cały rok bez przerwy. Wydobyto na potrzeby własnego W. Pieca 41.684 tony rudy ilastej i 15.634 t. rudy brunatnej.

Wielki Piec wytworzył 19.164 t. surowca martenowskiego i 19.374 t. surowca odlewniczego.

Jeden z dwu pieców martenowskich był czynny i wytworzył 15.634 t. bloków, które zużyto we własnej walcowni.

W walcowni przewalcowano 13.764 t. żelaza i 3.629 t. stali, wykorzystując jedynie w części jej zdolność wytwórczą.

W odlewni odlano ponad 44.215 metrów² grzejników. W dziale tym natrafiano na coraz większe trudności zbytu, wskutek powstania niezrzeszonej konkurencji.

Zakłady mechaniczne czynne były przez cały okres sprawozdawczy.

W lasach uzyskano, w cięciach głównych i trzebieżach, 47.445 m³ drzewa użytkowego i 27.004 m³ drzewa opałowego.

Akcję inwestycyjną prowadzono w zgodzie z planem, wydając na maszyny i urządzenia 886.702 zł., na zabudowania fabryczne 424.941 zł. i na zabudowania mieszkalne 508.378 zł.

Nadwyżka dochodów w sumie 1.730.248 zł. wzmocniła kapitał amortyzacyjny. Dywidendy niema.

W skład Rady T-wa wchodzą pp.: Dr. R. Górecki, prezes, Dr. F. Merunowicz, wiceprezes, W. Konderski, inż. A. Lewalski, inż. K. Kieszniewski, Dr. Fr. Doleżal, Wł. Wielowiejski, R. Prich, F. Maciszewski, inż. J. Kiedroń, M. Zakrzewski.

Zarząd stanowią pp.: inż. Czesław Klarner, prezes, Dr. Stefan Ossowski, wiceprezes, inż. Tadeusz Neuman, inż. Kazimierz Raczyński i inż. Witold Wierzejski.

BANK PRZEMYSŁOWCÓW POLSKICH, S. A.

W związku z osłabieniem życia gospodarczego rozwijała się działalność Banku w r. 1930 po linji nierozszerzania operacji kredytowych i ograniczania wydatków handlowych, co znalazło swój wyraz w bilansie rocznym.

Wyniki finansowe nie zezwoliły na wypłatę dywidendy. Nadwyżkę dochodów przelano na R/roku bieżącego.

Radę Banku stanowią pp.: Maurycy hr. Zamoyski, prezes, Maciej Rogowski i Przemysław Kleniewski, wiceprezesi, Bolesław Avenarius, Artur Ferencowicz, Stan. Dębczyński, Al. Mazaraki, Jan Patzer, Maurice Pate, Jan Rudnicki i Konst. hr. Zamoyski.

Dyrektorem jest p. Apolinary Thieme.

POWSZECHNY BANK KREDYTOWY, S. A.

Jak w latach poprzednich, tak i w ubiegłym okresie sprawozdawczym 1930 r. wzrosły wkłady i salda kredytowe na rachunkach klijentów Banku, z około 24 miljonów zł. na prawie 30 miljonów zł., a zatem o 25%.

Mimo zwiększoych środków ograniczył Bank nieco swą działalność kredytową; suma udzielonych kredytów dyskontowych i na rachunkach bieżących obniżyła się z 51,8 milj. zł. na 44,7 milj. zł.

Na dorocznem Walnem Zgrom. akcjonarjuszów wyznaczono z osiągniętego w r. 1930 zysku w sumie 541.260 zł. — na wypłatę 7% dywidendy zł. 350.000.

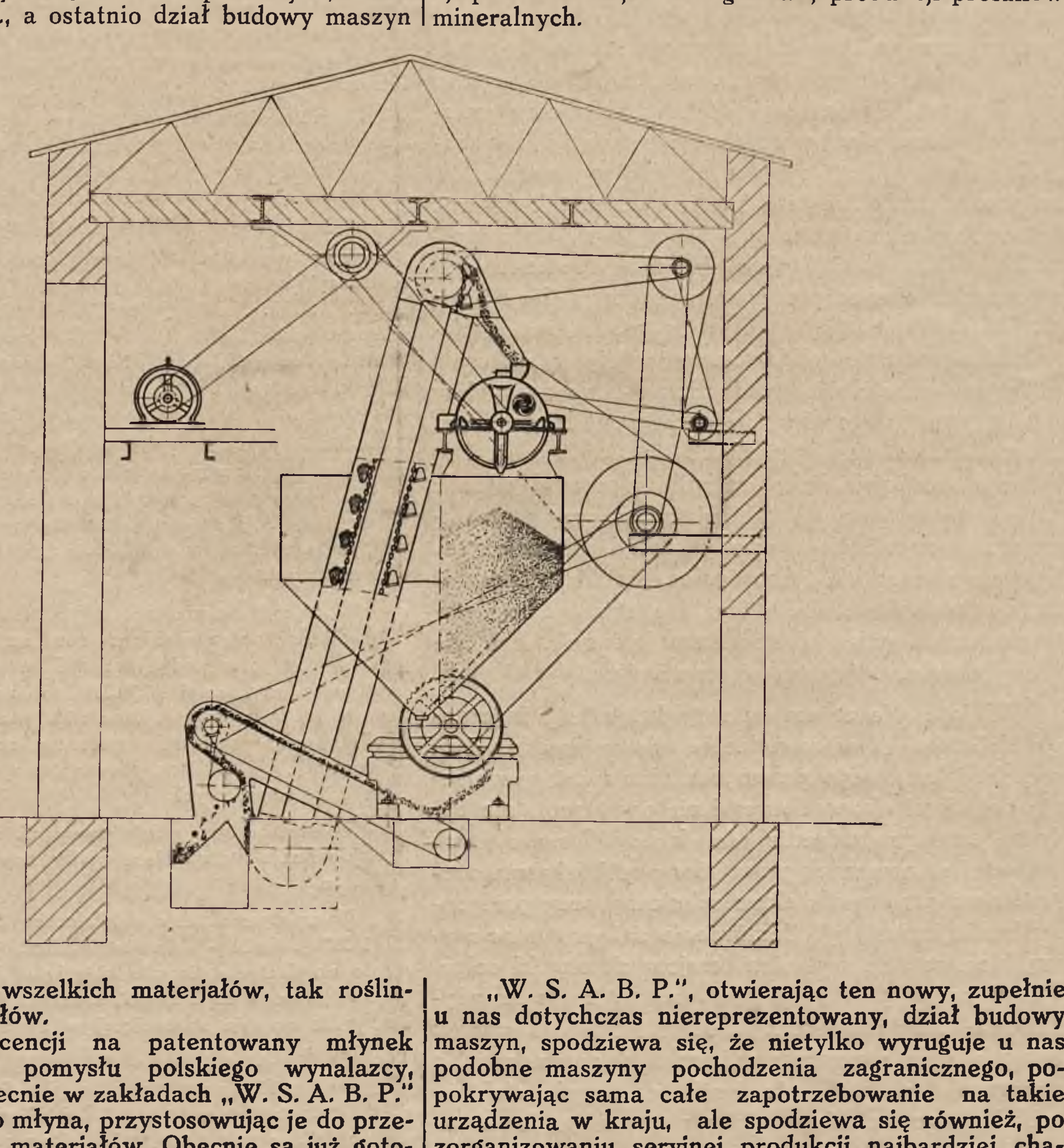
W skład Rady Banku wchodzą pp.: Władysław Długosz, prezes, Dr. Wojciech Dziedzic i Victor Bergler wiceprezesi, Fryd. Benesz, Szczęsny Cieński, Wład. Dunka da Sajo, Ludwik Fischer, Andre Gouin, Henri Laporte, Anatol Lothe, Henri Reuter, Harry Steiger i Maurice Thiebaut.

Dyrekcję stanowią pp.: Emil Grabscheid, Dr. Hugo Groyecki i Dr. Emil Spaet.

WARSZAWSKA S. A. BUDOWY PAROWOZÓW

W dążeniu do uniezależnienia się li tylko od dostaw rządowych na parowozy, „W. S. A. B. P." rozszerza swój dotychczasowy zakres wytwórczości na wyroby, których w Polsce dotychczas albo zupełnie nie wytwarzano, albo wytwarzano tylko częściowo, i to przy pomocy wytwórni zagranicznych.

Do działów tych należy niedawno zorganizowany oddział budowy urządzeń transportowych, dźwigów, żórawi i t. p., a ostatnio dział budowy maszyn możności wypróbowania działania tych młynów dla rozmaitych materjałów i dostosowania ich do żądanego stopnia rozproszkowania, zostały urządzone w wytwórni, przy ul. Kolejowej Nr. 57, odpowiednie stacje próbne; jest również w budowie urządzenie przemiałowe dla żyta, w istniejącym już młynie zbożowym. Klisza załączona przedstawia urządzenie stacji przemiałowej dla wagonowej produkcji proszków mineralnych.

do rozdrobniania wszelkich materjałów, tak roślinnych, jak i minerałów.

Po nabyciu licencji na patentowany młynek t. zw. „Huragan", pomysłu polskiego wynalazcy, opracowuje się obecnie w zakładach „W. S. A. B. P." rozmaite typy tego młyna, przystosowując je do przemiału różnorakich materjałów. Obecnie są już gotowe młyny dla przemiału żyta, które w zupełności zastąpić mogą dotychczasowe urządzenia (walce, kamienie młyńskie), jak również młynki dla mielenia minerałów, jak wapna, węgla , soli i t. p. Celem

„W. S. A. B. P.", otwierając ten nowy, zupełnie u nas dotychczas niereprezentowany, dział budowy maszyn, spodziewa się, że nietylko wyruguje u nas podobne maszyny pochodzenia zagranicznego, popokrywając sama całe zapotrzebowanie na takie urządzenia w kraju, ale spodziewa się również, po zorganizowaniu seryjnej produkcji najbardziej charakterystycznych typów, że wystąpi z temi, dla rozdrobniania pewnych materjałów bezkonkurencyjnemi maszynami — na rynkach zagranicznych.

WARSZAWSKIE TOW. KOPALŃ WĘGLA I ZAKŁ. HUTN., S. A.

W wyjątkowo ciężkim dla przemysłu węglowego r. 1930, wydobycie węgla z kopalń Twa wyniosło tylko 1.014.500 ton, zmniejszyło się więc, w porównaniu z rokiem poprzednim o 17,2%.

Niepomyślne to zjawisko było następstwem zmniejszenia się o 30% zbytu węgla na rynkach, objętych przepisami konwencji węglowej (kraj, Austrja, Węgry, Czechosłowacja, oraz wysyłki Dunajem do Rumunji i Jugosławji).

Tak znaczne zmniejszenie się zbytu na rynki opłacalne wywarło decydująco ujemny wpływ na wyniki finansowe okresu sprawozdawczego.

Tendencja cen na rynkach zamorskich była w ciągu roku ubiegłego nieustannie i silnie zniżkowa, dochodząc pod koniec roku do poziomu dotąd niespotykanego, około 10/6 do 11 sh fob Gdańsk/Gdynia za grube gatunki najlepszych polskich marek.

Z ogólnej ilości wydobytego węgla zbyto w kraju 451.248 ton, a zagranicą 422.290 t.

Wśród krajów zamorskich najwięcej wywieziono węgla do Szwecji.

Wpływy ze sprzedaży zmniejszyły się, w porównaniu z 1929 r., o około 4 miljony zł, suma natomiast rozchodów zmniejszyła się tylko o 1½ milj. zł., znaczną bowiem część rozchodów Twa stanowią pozycje stałe, nie zmniejszające się proporcjonalnie do redukcji wysokości wydobycia i zbytu.

Nadwyżka bilansowa w sumie 1.357.794 zł wystarczyła zaledwie na połowę właściwej raty umorzeniowej od majątku Twa.

W skład Zarządu Twa wchodzą pp.: Edw. Natanson, prezes, Michał Boniecki, Wacław Fajans, Jan Hołyński, Leop. J. bar. Kronenberg, Feliks Kucharzewski, Edward Rose, Witold Szebeko i Witold Świerczewski.

WARSZAWSKIE TOW. UBEZPIECZEN, S. A.

Jubileuszowy okres sprawozdawczy, w roku ubiegłym minęło sześćdziesiąt lat od założenia uznaniem cieszącej się Instytucji, przyniósł akcjonarjuszom Twa wyjątkowe, biorąc pod uwagę ogólną depresję w kraju, silnie odczuwaną przez towarzystwa ubezpieczeniowe, wyniki finansowe i pokaźną dywidendę.

Założone w r. 1870 rozwijało się Two w pierwszem ćwierćwieczu swego istnienia powoli, lecz stale, gromadząc, dzięki przezorności i powściągliwości swoich akcjonarjuszów, poważne rezerwy, tak, że pod koniec ubiegłego stulecia posiadało już znaczny na ówczesne stosunki majątek. Drugie ćwierćwiecze zaznaczyło się wejściem Twa na międzynarodowy rynek reasekuracyjny i intensywnym rozwojem działalności na całym obszarze ówczesnego imperjum rosyjskiego. W r. 1912 obroty Twa dosięgły poważnej sumy przeszło 4½ miljona dolarów. Wielka wojna i jej następstwa przerwały ten rozkwit, zredukowały pole działania i zmieniły całkowicie kierunek rozwoju Twa. Wypadło zacząć nanowo organizację, aby nią objąć części Polski, wyzwolone z dwu innych zaborów, a znaczne zmniejszenie terenu działalności powetować otwieraniem nowych działów ubezpieczeń. Program ten zrealizowano bardzo intensywnie, z wielkim nakładem energji. W tym samym czasie powstała instytucja filjalna Twa, Tow. „Patria", które rozwija się nader pomyślnie i stanowi obecnie samo przez się zasobną instytucję asekuracyjną o rozgałezionych stosunkach i pierwszorzędnych wpływach.

Od r. 1926, po okresie inflacyjnym i rewaloryzacym, rozpoczyna się nowy okres pomyślnego rozwoju Twa. Wprawdzie rok 1929 nie był pomyślny, lecz wyniki 1930 nadają mu charakter zjawiska przejściowego, dając uzasadnienie oczekiwaniom, że Two rozwijać się nadal będzie pomyślnie.

W okresie sprawozdawczym, znamiennym niepomyślną konjunkturą gospodarczą, osiągnęło jednak Two w trzech działach bezpośrednich dodatnie wyniki.

Nader pomyślny wynik dał przedewszystkiem dział ogniowy. Wprawdzie zbiór składek wzrósł nieznacznie, lecz i ten niewielki wzrost uznać należy, biorąc pod uwagę położenie gospodarcze i finansowe kraju, za sukces. Stosunek szkód do składek — 50.67% — był wprost wyjątkowo pomyślny. W dziale kradzieży, przy względnie dużym wzroście składek, stosunek ten był jeszcze pomyślniejszy, odsetek szkód wyniósł zaledwie 36.59%. Dział chomage, przy nikłych obrotach, przyniósł również zysk.

W interesach pośrednich wyniki nie były dodatnie. Po pozbyciu się w nich umów, w najlżejszym stopniu choćby wątpliwych, Two posiada obecnie dobór umów nietylko pierwszorzędny, lecz wręcz reprezentacyjny, składają się nań reasekuracje najlepszych towarzystw ze wszystkich większych krajów Europy.

Dochód z majątku zwiększył się po nabyciu nieruchomości przy ul. Nowy Świat, znanej w Warszawie pod nazwą Pałacu Kossakowskich i mieszczącej kinoteatr „Colosseum". Nieruchomość ta rentuje się dobrze.

Wartość bilansowa nieruchomości, stanowiących własność Twa, sięga 5.712.000 zł, a papierów wartościowych, krajowych i zagranicznych, 4.783.000 zł.

Czysty zysk za okres 1930 r. wyniósł 772.206 zł. Mocą uchwały dorocznego Walnego Zgrom. akcjonarjuszów przeznaczono zeń zł. 360.000 na wypłatę 12% dywidendy.

W skład Zarządu Twa wchodzą pp.: Antoni Wieniawski, prezes, Ananjasz Einhorn, wiceprezes, Jan Adam Jeziorański, Stefan Laurysiewicz, Edmund Trepka i Edward Werner.

„HOTEL BRISTOL W WARSZAWIE, S. A."

W okresie dwu ubiegłych lat sprawozdawczym, 1929 i 1930 roku przeprowadzono w nieruchomości Twa i jej urządzeniu, poważnym nakładem 1 i ¼ miljona złotych, szereg zasadniczych inwestycji, dzięki którym zaniedbany w poprzednim okresie czasu Hotel Bristol stał się hotelem nawskróś nowoczesnym.

Wpływy dodatnie inwestycji tych na wyniki finansowe ubiegłego okresu sprawozdawczego nie zarysowały się silniej jedynie w następstwie ogólnego kryzysu gospodarczego, odczuwanego silnie i przez klijentów Hotelu.

Czysty zysk Twa za rok 1930 wyniósł 174.446 zł.

Mocą uchwały dorocznego Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszów przeniesiono go w całości na kapitał zasobowy i kapitał umorzenia.

W skład Zarządu Twa wchodzą pp.: Stanisław Turno, prezes, Władysław Demby, wiceprezes, Juljan Brzozowski, Janusz Kiedrzyński, Leon Pratkowski i Stanisław Rychłowski.

Dyrekcję stanowią pp.: Karol Berger, dyr. nacz.: i Marjan Szaniawski.

„H. CEGIELSKI", S. A.

W dniu 1 czerwca b. r. odbyło się w Poznaniu, pod przewodnictwem prezesa Rady p. Seweryna Samulskiego, doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, na którem władze S. A. „H. Cegielski" przedstawiły zebranym rozwój i plony agend Twa w okresie sprawozdawczym 1930 r.

Niepomyślne położenie gospodarcze kraju, które w roku poprzednim dotknęło silnie dział budowy maszyn rolniczych Twa, rozszerzyło w r. 1930 ujemny swój wpływ, w mniejszym lub większym stopniu, na wszystkie dziedziny wytwórczości.

W pierwszem półroczu, wobec poważnego portfelu zamówień, otrzymanych po cenach coprawda zniżonych w poprzednim roku, utrzymano załogę robotniczą i urzędniczą w prawie niezmienionej ilości, w drugiem jednakże półroczu, wobec zmniejszającego się napływu zamówień, okazało się niezbędnem przeprowadzenie silnych redukcji.

Wartość pełnej wytwórczości Twa osiągnęła tylko 40 miljonów zł, z czego zbyto towarów za 37.385 tys. zł.

Łączny obrót przedsiębiorstwa był wprawdzie niższy, niż w okresie poprzednim, lecz przyniósłby i tak poważne zyski, gdyby nie załamanie się zdolności płatniczej rolnictwa i zachwianie się szeregu poważnych, cieszących się zasłużonem zaufaniem, firm handlowych, posiadających przedstawicielstwa wytwórczości Twa. Poważne straty na dłużnikach i, wobec spadku cen surowców i półfabrykatów, na posiadanych zapasach, osłabiły dość silnie pozycję czystego zysku.

Ostoja Twa, oddział III wytwórczości wyprodukował w dziale budowy taboru kolejowego 55 parowozów i 53 czteroosiowe wagony osobowe, prócz pewnej ilości specjalnych wagonów towarowych. W poczuciu sprawności technicznej swej wytwórni przyjęło Two, dla załagodzenia bezrobocia, zamówienie Gen. Dyr. Bułgarskich Kolei Państwowych na dostawę 12 parowozów - tendrzaków ciężkiego typu górskiego, o 6 osiach sprzężonych i 3 osiach tocznych, typu pierwszy raz w Europie wprowadzonego; wszystkie rysunki tych parowozów i obliczenia wykonano we własnych biurach konstrukcyjnych.

W dziale budowy kotłów realizowano plony, zdobytego poprzedniemi dostawami, zaufania. Uruchomiono m. i. w kilku cukrowniach kotły selekcyjne o wysokiem ciśnieniu pary przegrzanej. Pierwsze te, w wytwórni Twa, kotły zdobyły sobie uznanie odbiorców.

Dział konstrukcji żelaznych wykonał, z ciekawszych prac, szereg wież radjowych, m. i. 2 wieże oryginalnej konstrukcji, wysokie na 200 m, dla radjostacji w Raszynie.

Wyniki finansowe okresu sprawozdawczego uznać należy, biorąc pod uwagę położenie gospodarcze kraju, za dobre.

Czysty zysk, po odpisie pełnej statutowej amortyzacji nieruchomości i urządzeń, wyniósł 1.190.657 złotych.

Wyznaczono dywidendę w wysokości 7%, od akcji uprzywilejowanych i akcji na okaziciela.

W skład Rady Twa wchodzą pp.: Seweryn Samulski, prezes, Leon Greiner, wiceprezes, Dr. Włodzimierz Seydlitz, wiceprezes, Jules Anspach, Adolf hr. Bniński, Dr. Wacław Fajans, Charles Frerichs, George Goldschmid, Stanisław Krysiewicz, Leon Pluciński, J. Henri Regnier - Oury, Dr. Jan hr. Szołdrski i Kazimierz Żychliński.

Zarząd stanowią pp.: inż. Wacław Fachinetti, prezes, Dr. inż. Adam Kręglewski i inż. Henryk Suchowiak.

„STEINHAGEN I SAENGER" S. A.

W pierwszym okresie, rocznym, współpracy połączonych dwu czołowych placówek przemysłu papierniczego kształtowały się plony finansowe agend Twa pod niepomyślnym wpływem ogólnej depresji gospodarczej, pod znakiem zniżki cen, przy niezmienionych kosztach wytwórczości i pod znakiem zaburzeń na papierniczym rynku zbytu.

Wytwórczość papieru w wytwórniach Twa w Myszkowie, Pabjanicach i we Włocławku wzrosła w r. 1930 o około 10%, zbyt jednak utrzymał się na poziomie roku poprzedniego. Wytwórczość celulozy wzrosła o 5%, jej zbyt natomiast zmniejszył się o 15%.

Wywóz zagranicę obejmował jedynie celulozę, ponieważ wywóz papieru przy zbyt silnem współzawodnictwie zagranicy i poważnych kosztach przewozu, byłby, biorąc nawet pod uwagę utrzymanie wytwórczości na pewnym poziomie, zbyt kosztowny.

Wywóz celulozy, w 20% ogólnej ilości wytwórczości, ułatwiało Twu posiadanie własnych jeneralnych przedstawicielstw w Anglji, Hiszpanji, Francji, Belgji, Italji, w Meksyku i w Ameryce Południowej.

W zakresie inwestycyjnym kontynuowano nadal, zgodnie z wymaganiami techniki współczesnej, modernizację wytwórni. Przebudowano wytwórnię celulozy we Włocławku, a częściowo wytwórnię w Pabjanicach.

Wyniki finansowe okresu sprawozdawczego 1930 r. są, z wymienionych wyżej przyczyn, w porównaniu z rokiem poprzednim, zgórą o 20% słabsze.

Czysty zysk wyniósł 6.728.799 zł. Wyznaczono zeń, po odpisie 1.698.000 zł na podatek dochodowy, dywidendę w wysokości 7%.

Bilans Twa przedstawia się bardzo korzystnie. Kapitały własne przewyższają znacznie wartość bilansową nieruchomości i urządzeń wytwórni, Two dysponuje własnym, poważnym kapitałem obrotowym.

W skład Zarządu wchodzą pp.: Henryk Steinhagen, prezes, Kazimierz Skarżyński, wiceprezes, Edmund Fouret, Andrzej Ike - Duninowski, Ludwik Kozłowski, Stanisław Morawski, E. Moret, Aleksander Steinhagen, Stefan Steinhagen i Andrzej Wierzbicki.

TOW. FABR. PORTL. CEM. „WYSOKA", S. A.

W dniu 6 czerwca b. r. odbyło się w siedzibie T-wa w Warszawie doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, na którem władze, składając sprawozdanie z owocnej swej działalności i rozwoju agend T-wa przedstawiły zebranym wyniki finansowe okresu sprawozdawczego 1930 r.

Czysty zysk r. 1930 wyniósł po przelewie 1.580.270 zł. na kapitał amortyzacji nieruchomości i urządzeń, zł. 2.179.077.

Walne Zgrom., po przyjęciu do wiadomości sprawozdania władz, zatwierdzeniu przedstawionych zestawień rachunkowych i przeprowadzeniu statutem przewidzianych odpisów, uchwaliło przeznaczyć zł. 1.200.000 na wypłatę 10% dywidendy.

„HABERBUSCH I SCHIELE", S. A.

W dniu 21 maja b. r. odbyło się w siedzibie Twa w Warszawie doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, w uchwałach swych prawomocne.

Sprawozdanie z działalności władz i rozwoju agend Twa w okresie 1930 r. przedstawił zebranym prezes Zarządu p. Jan Patzer.

Wpływy niepomyślnej konjunktury gospodarczej w kraju i związanego z nią zubożenia ludności wywołały w przemyśle browarniczym, znaczne zmniejszenie się produkcji o około 11,5%, a równocześnie pogorszenie się wypłacalności odbiorców. Ujemnie wpłynął również na rozmiary produkcji i niepomyślny stan pogody, wywierającej zazwyczaj poważny wpływ na konsumcję piwa, lemoniad i wód.

Mimo wymienionych wyżej przyczyn, bilans roczny, jak również i wyniki okresu sprawozdawczego odpowiadają, co podkreślić należy, ustalonym już tradycjom tego Twa.

Na dochodowość Twa wpływa niewątpliwie w pierwszym rzędzie racjonalna gospodarka, jaką od szeregu lat prowadzą władze Twa, mając w swem gronie, u steru agend, jednostki zasobne w wieloletnie doświadczenia i inicjatywę. Inicjatywa ta przejawia się i w poważnych inwestycjach, przeprowadzanych z roku na rok, a zmierzających do podniesienia jakości wyrobów.

W plonie nadchodzą wyniki finansowe, dzięki którym zaliczyć należy S. A. „Haberbusch i Schiele" do tych nielicznych Tow. akc., które nawet w okresie głębokiego kryzysu gospodarczego przynoszą poważne oprocentowanie kapitałów, inwestowanych przez akcjonarjuszów.

W roku spraw. wydano na modernizację urządzeń fabrycznych Twa ponad 1 miljon zł; powiększono nadto tabor przewozowy do 37 samochodów i 36 wagonów kolejowych, nabyto na własność nieruchomość w Poznaniu na potrzeby oddziału. Dzięki inwestycjom tym uzyskano polepszenie się jakości wyrobów, a z drugiej strony — usprawnieniem przewozów i rozdziału — ułatwienia w rozszerzaniu terenu i pojemności rynku.

Wpływy ze sprzedaży wyrobów wyniosły w okresie sprawozd. — 11.729.048 zł, przewyższając rozchody o 5.062.458 zł.

Z nadwyżki tej zasilono poważnie kapitały rezerwowe Twa. W połączeniu z kapitałem akcyjnym, wynoszącym 12 miljonów zł, wynoszą one obecnie ponad 25 miljonów zł, przewyższając znacznie wartość bilansową nieruchomości i urządzeń wytwórczych i tworząc znaczny, własny kapitał obrotowy Twa.

W wartości rzeczywistej nieruchomości i stale modernizowanych urządzeń wytwórni posiada Two poważne rezerwy.

Walne Zgrom. akcjonarjuszów, przyjmując z zadowoleniem do wiadomości sprawozdanie władz i akceptując przedstawione zestawienia rachunkowe, wyraziło władzom Twa pełne uznanie za owocną pracę.

Wyznaczono 8% dywidendę.

PIERWSZA FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE, S. A.

Wpływy ogólnego przesilenia gospodarczego, o natężeniu stopniowo się potęgującem, zarysowały się w znacznem, bo o 15% mniejszem, niż w okresie poprzednim, zatrudnieniu zakładów Twa i zmniejszeniu ogólnych jego obrotów, tak w zakresie dostaw dla Min. Kom., jak i dla prywatnych odbiorców w kraju.

Nikłość widoków szybkiej poprawy na rynku krajowym skłoniła Two do wzmożenia zabiegów celem uzyskania zamówień zagranicznych.

Dzięki wysokiemu poziomowi instalacji technicznych w zakładach i sprawności organizacji Twa, wysiłki uwieńczyło powodzenie.

Zdobyto niewielkie zlecenia dla Jugosławji, obecnie już wykonane, oraz poważne zamówienia na parowozy dla Bułgarji, Łotwy i Sułtanatu Marokańskiego, będącego pod protektoratem Francuskim.

Zamówienia te wykonane będą w całości w okresie roku bież. i mimo dalszego dotkliwego zmniejszenia zamówień wewnętrznych, zabezpieczą utrzymanie w ruchu zakładów, bez przeprowadzania dalszych redukcji..

Wyniki finansowe r. 1930 pozwoliły na przeprowadzenie statutowych odpisów i przeznaczenie zł 640.000 na wypłatę 8% dywidendy.

W skład Rady Twa wchodzą pp.: Aleksander hr. Skrzyński, prezes, inż. Piotr Drzewiecki, wiceprezes, Dr. H. Aschkenazy, inż. Jerzy Bauerertz, Hipolit Gliwic, Alfr. Goldklang, Wład. hr. Jezierski, Maksymiljan Loeser, inż. Ant. Lewalski, Jan Lochner, Oskar Pollack, Mikołaj Post i Adam hr. Tarnowski.

Zarząd stanowią pp.: E. Prossy i L. Wellisz.

TOW. ZAKŁ. CHEM. „STREM", S. A.

W ubiegłym okresie sprawozdawczym 1929/30 r., znamiennym cięższą jeszcze walką, niż przewidywały to władze Twa, istniejące już trudności zbytu, wynikające z ogólnego położenia gospodarczego, spotęgowało zaostrzenie konkurencji rosyjskiej, która nabrała cech ostrego dumpingu.

Od połowy roku wzrosły również i przeszkody w wywozie zagranicę, a to wskutek podniesienia cła ochronnego w Stanach Zjednoczonych Am. Półn. i silnej konkurencji rosyjskiej w innych krajach.

Wytwórczość kleju kostnego, w porównaniu z okresem poprzednim, spadła o 25%, a mimo to zapasy na dzień 30 września ub. r. utrzymywały się na wysokości prawie czteromiesięcznej normalnej produkcji.

Inwestycje ograniczono do najkonieczniejszych rozmiarów.

Nieznaczna wysokość czystego zysku uniemożliwiła wypłatę dywidendy.

Wobec dalszego zaostrzania się kryzysu, którego najgroźniejszym objawem jest zarysowujący się coraz silniej spadek obrotów, władze Twa rozwinęły akcję, zmierzającą do jaknajdalej idącej redukcji wydatków, przy jednoczesnem zmniejszaniu wytwórczości, odpowiednio do zmniejszającego się popytu, dążąc zarazem do możliwego zmniejszenia posiadanych zapasów wyrobów.

Akcja ta, dzięki jej założeniom, w niczem nie uszczupli zdolności wytwórni podjęcia normalnej wytwórczości przy pierwszej pomyślnej zmianie konjunktury.

POLSKIE ZAKŁADY MARCONI S. A.

Olbrzymi rozwój radjofonji na całym świecie, którego najoczywistszym wykładnikiem jest cyfra zgórą 20 miljonów radjoabonentów na kuli ziemskiej, powoduje powstanie potężnego przemysłu radjotechnicznego i radjofonicznego.

W Stanach Zjednoczonych roczny obrót sprzętem radjotechnicznym określa się cyfrą około 60 miljonów dolarów. I w Polsce, tak jak w innych krajach, z chwilą nadania koncesji na radjofonję popularnemu Polskiemu Radjo, stało się aktualne zagadnienie przemysłu radjotechnicznego.

Sprawa przemysłu radjotechnicznego jest nietylko kwestją kapitału, ale w pierwszym rzędzie kwestją patentów. Bez licencji przemysł nie może produkować, nie nadużywając prawa patentowego.

POLSKIE ZAKŁADY MARCONI, S. A., bo taka jest nazwa bardzo już dzisiaj poważnej i popularnej placówki przemysłu radjotechnicznego, jak już sama nazwa wskazuje, stoi w ścisłym stosunku ze znaną na całym globie ziemskim firmą angielską MARCONI 'S WIRELESS TELEGRAPH COMPANY LIMITED, której założycielem jest genjalny wynalazca, senator markiz Guglielmo Marconi.

Poza stroną patentową oraz wszelką pomocą techniczną, opiera się firma POLSKIE ZAKŁADY MARCONI, S. A. również na kapitale londyńskiej macierzy. Posiadając kapitał około 3½ miljona złotych, poza nieograniczonemi kredytami, stanowi firma POLSKIE ZAKŁADY MARCONI, S. A. poważną placówkę nietylko w przemyśle radjotechnicznym, któremu, rzecz oczywista, całkowicie przoduje, ale również w pokrewnym jej przemyśle elektrotechnicznym.

W pięknej dzielnicy Warszawy, przy ulicy Narbutta, mieszczą się zakłady firmy, składające się z nowocześnie urządzonego, frontowego budynku biurowego, gdzie mieści się również siedziba Zarządu. Obszerne podwórze okalają hale fabryczne, urządzone wg. ostatnich zasad techniki i higieny.

Tam to, z pod rąk znakomicie wyszkolonego robotnika, pod kierunkiem polskiego inżyniera, produkowane są aparaty radjofoniczne, poczynając od detektorowych, po przez znane i popularne trzylampówki do najbardziej nowoczesnych ekradyn (z zastosowaniem lamp ekranowanych).

Skala budowy aparatów zadawala wszystkie wymagania rynku, zastosowując aparaty na prąd stały i zmienny (sieci oświetleniowej). Aprat detektorowy swą konstrukcją i wyglądem może zadowolić najwybredniejszego radjoamatora a może być przez firmę przyjmowany z powrotem po cenie zakupu, przy wymianie tegoż aparatu na lampowy. Poza gotowemi odbiornikami, buduje firma części składowe aparatów, jak również wypuściła na rynek skrzynki z kompletami ekradyn, pozwalające, za bardzo przystępną cenę, na zmontowanie sobie samemu ekradyny.

Dział głośników stanowi również bardzo poważną gałąź produkcji. Poza Radiovoxem, Marconivoxem, wyprodukowano głośniki Marconivox S II, które odznaczają się nadzwyczajną subtelnością oddawanego głosu w całej skali tonów, od najwyższych do najniższych.

Z chwilą wejścia w użycie nowego środka propagandowego w postaci megafonów, wzięto pod uwagę i ten dział, budując kilka typów, dwu-, cztero- i sześcio - tubowych. Megafony dają się zastosować w trojaki sposób, a mianowicie: dla przekazywania słowa, czy muzyki, wprost z megafonu, po drugie dla przekazywania koncertów gramofonowych zapomocą t. zw. adaptera gramofonowego własnej produkcji, a dającego złudzenie bezpośredniego koncertu, po trzecie w połączeniu z odbiornikiem radjofonicznym, w celu nadawania komunikatów, czy koncertów radjowych.

Zważyć należy, że zasięg tego typu megafonów wynosi 1 kilometr, przy zupełnej wyrazistości głosu, i. jak doświadczenie dotąd wykazało, bywa z zupełnym powodzeniem stosowany w czasie wielkich uroczystości, (Kongresy Eucharystyczne), parad wojskowych, nabożeństw i odpustów, w widowiskach sportowych oraz reklamie.

Z chwilą zastosowania filmu dźwiękowego przystąpiły POLSKIE ZAKŁADY MARCONI, S. A. do produkcji aparatur dźwiękowych własnego systemu, które w obecnej chwili są bezkonkurencyjne i cieszą się nadzwyczajnem uznaniem. Najwymowniej świadczy o tem fakt, że kilkadziesiąt kin w Polsce posiada instalację dźwiękową Marconiego.

Nakreśliliśmy w krótkości zakres produkcji firmy POLSKIE ZAKŁADY MARCONI, S. A.; musimy wspomnieć, że w okresie sezonowym zatrudniają ponad 200 robotników wyłącznie polskich i około 10 inżynierów.

POLSKIE ZAKŁADY MARCONI S. A. posiadają w kraju bogatą tradycję, zaopatrując od szeregu lat armję lądową, marynarkę i lotnictwo wojskowe w specjalne typy stacyj korespondencyjnych do użytku wojskowego, Państwo zaś w stacje nadawcze, jak w Warszawie, Wilnie, Łodzi, Krakowie, Lwowie, oraz w najpotężniejszą stację świata OLBRZYM W RASZYNIE.

W celu udostępnienia swoich fabrykatów założyła firma POLSKIE ZAKŁADY MARCONI, S. A. w większych miastach własne sklepy. W Warszawie mieści się sklep firmy przy ulicy Marszałkowskiej 142, w Łodzi, przy ulicy Piotrkowskiej 84, we Lwowie, przy ulicy Akademickiej 14, pozatem wszystkie poważniejsze firmy radjotechniczne w kraju posiadają zawsze na składzie aparaty typu Marconi. (N)

BANK ZACHODNI, S. A. W WARSZAWIE

Działalność Banku w okresie 1930 1. znamionowało dostosowywanie się do przejawów życia gospodarczego.

Niezmiennie intensywnie popierał Bank dawne, związane z nim wieloletnią współpracą te placówki gospodarcze, któktórych celowość i rozwój oddawna były mu znane.

W udzielaniu nowych kredytów postępowano z wielką ostrożnością, dając je przeważnie pod zabezpieczenia rzeczowe.

Przedstawiany materjał dyskontowy selekcjonowano bardziej rygorystycznie.

W rezultacie zmniejszył się portfel wekslowy Banku, zwiększyła się natomiast znaczniej suma sald debetowych na rachunkach bieżących.

Suma wkładów, łącznie z sumami posiadanemi przez korespondentów na rachunkach wzrosła z 32.896 tys. zł na 43.302 tys. zł.

Czysty zysk z agend Banku wyniósł 1.016.173 zł.

Wyznaczono dywidendę w wysokości 6%.

W skład Rady Banku wchodzą pp.: Zdzisław ks. Lubomirski, prezes, Stefan Brun, Stan. Fuchs, Herm. Ginsberg, Czesław Klarner, Jerzy Komorowski, Stefan Laurysiewicz, Stan. hr. Łącki, Dr. Jerzy Michalski, Andrzej Rotwand, Karol Szlenkier i Michał Wawelberg.

Dyrekcję stanowią pp.: Andrzej Rotwand, delegat Rady — prezes, Aleks. Moszkowski, Dr. Leon Szper, M. Stan. hr. Kossakowski i Jan Lichtenfeld.

BANK PRZEMYSŁOWCÓW POLSKICH, S. A.

Bilans w dniu 31 grudnia 1930 r.

AKTYWA	zł gr	zł gr
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gosp. Krajowego		154.315.01
Waluty zagraniczne		19.060.87
Papiery wartościowe:		
a) pożyczki państwowe	14.829.13	
b) papiery hipoteczne	132.775.20	
c) akcje	173.433.39	321.037.72
Udziały i akcje w przesiębiorstwach konsorcjonalnych		80.632.50
Banki krajowe		504.83
Banki zagraniczne		43.650.44
Weksle zdyskontowane		1.737.365.63
Weksle protestowane		41.929.51
Rachunki bieżące (salda debetowe):		
a) zabezpieczone	920.460.01	
b) niezabezpieczone	1.490.383.66	2.410.843.67
Nieruchomości		1.471.847.40
Ruchomości		72.685.35
Różne rachunki		74.368.42
Długoterminowe pożyczki hipoteczne		163.280.30
		6.591.521.65
Udzielone gwarancje		316.586.18
Inkaso		247.775.—
		7.155.882.83

PASYWA	zł gr	zł gr
Kapitały własne:		
a) zakładowy	2.500.000.—	
b) zapasowy	7.971.33	2.507.971.33
Wkłady:		
a) terminowe	483.416.97	
b) à vista	1.176.437.36	1.659.854.33
Rachunki bieżące (salda kredytowe)		311.481.07
Zobowiązania inkasowe		6.086.90
Redyskonto weksli		1.384.661.60
Banki krajowe		441.065.82
Banki zagraniczne		20.946.37
Różne rachunki		66.575.97
Listy zastawne		163.089.85
Zysk za 1930 r.		29.788.41
		6.591.521.65
Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj		316.586.18
Różni za inkaso		247.775.—
		7.155.882.83

BANK ZACHODNI, S. A. W WARSZAWIE

Bilans po dzień 31 grudnia 1930 r.

STAN CZYNNY	zł gr	zł gr
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P.K.O. i Banku Gospodarstwa Krajowego		5.516.338.17
Waluty zagraniczne		903.556.86
Papiery wartościowe:		
a) pożyczki państwowe	175.891.40	
b) papiery hipoteczne	1.550.264.16	
c) akcje	180.142.51	1.906.298.07
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjonalnych		2.557.978.60
Banki krajowe		195.192.22
Banki zagraniczne		1.278.518.47
Weksle zdyskontowane		42.417.441.48
Rachunki bieżące (salda debetowe)		26.170.248.—
Nieruchomości		7.482.408.96
Różne rachunki		1.133.437.10
		89.561.417.93
Udzielone gwarancje		4.956.710.—
Inkaso		12.107.511.16
		106.625.639.09

STAN BIERNY	zł gr	zł gr
Kapitały własne:		
a) zakładowy	10.080.000.—	
b) zapasowy	534.982.47	
c) inne rezerwy	2.392.574.04	13.007.556.51
Wkłady:		
a) terminowe	20.132.928.07	
b) oszczędnościowe i na książeczki wkładkowe i asygnaty kasowe płatne okazicielowi	10.151.410.92	
c) à vista	8.513.127.36	38.797.466.35
Rachunki bieżące (salda kredytowe)		4.252.998.21
Zobowiązania inkasowe		252.143.50
Redyskonto weksli		14.109 788.13
Banki krajowe		1.157.818.51
Banki zagraniczne		15.672.965.92
Wierzyciele hipoteczni		108.800.—
Procenty 1931 r.		397.279.32
Różne rachunki		788.478.12
Zysk		1.016.173.36
		89.561.417.93
Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj		4.956.710.—
Różni za inkaso		12.107.511.16
		106.625.639.09

DYREKCJA BANKU: A. Moszkowski, L. Szper, M. S. Kossakowski, L. Lichtenfeld

TOW. STARACHOWICKICH ZAKŁADÓW GÓRNICZYCH, S. A.

Bilans na dzień 31 grudnia 1930 r.

STAN CZYNNY	zł gr	zł gr
Majątek nieruchomy:		
Lasy, grunta, budowle	16.450.503.04	
Huta, Kopalnie, Odlewnia	15.876.642.79	
Zakłady Mechaniczne	30.150.474.49	
Kolonje urzędnicze i robotnicze	5.448.833.28	
Nieruchomość w Warszawie	224.875.13	68.151.328.73
Rozpoczęte roboty inwestycyjne: w Lasach, na Hucie i w Zakładach Mechanicznych		608.516.06
Ruchomości: Inwentarz ruchomy w Lasach, na Hucie i Zakładach Mechanicznych		2.776.690.32
Udziały w obcych przedsiębiorstwach:		1.839.096.19
Roboty przygotowawcze: w Zakładach Mechanicznych		1.148.372.04
Magazyny: w Lasach, na Hucie i w Zakładach Mechanicznych		5.679.183.05
Półfabrykaty: na Hucie i w Zakładach Mechanicznych		4.521.330.17
Gotowe wyroby: w Lasach, na Hucie i w Zakładach Mechanicznych		3.988.900.79
Gotowizna:		194.461.53
Papiery procentowe:		41.730.—
Weksle		284.603.11
Dłużnicy:		
Odbiorcy	5.028.860.69	
Banki	90.889.56	
Zaliczki dostawcom	445.716.99	
Różni	597.154.49	6.162.621.73
Różnica kursu na pożyczce długotermin.:		1.631.983.84
Przechodni:		448.354.04
		97.477.171.60
Depozyty:		402.109.91
Otrzymane gwarancje:		9.994.555.32
Różni za kaucje:		1.420.950..—
Banki — R-k zdyskontowanych weksli:		2.838.379.39
		112.133.166.22

STAN BIERNY	zł gr	zł gr
Kapitał zakładowy:		26.400.000.—
Kapitał zapasowy:		2.737.103.49
Kapitał umorzenia:		
Umorzono	19.388.200.23	
Do umorzenia w roku bieżącym na budowle, maszyny i urządzenia fabryczne	1.730.248.95	21.118.449.18
Kapitał specjalny rezerwowy:	94.391.93	
do odpisania w roku bieżącym podatek majątkowy	48.070.—	46.321.93
Pożyczki długoterminowe:		
7½% Obligacje Banku Gosp. Kraj.	8.648.500.99	
7% Listy zastawne Banku Gosp. Kraj.	387.108.29	9.035.609.28
Wierzyciele:		
Banki - pożyczki krótkoterminowe	13.089.850.89	
Akcepty	5.776.695.21	
Akcepty inwestycyjne	3.410.456.71	
Dostawcy	1.965.575.89	
Odbiorcy	1.023.375.56	
Różni	1.490.363.13	26.756.317.39
Zaliczki i pożyczki M-stwa Spraw Wojsk.:		10.947.486.26
Przechodni:		435.884.07
		97.477.171.60
Depozyty:		402.109.91
Różni za wydane gwarancje:		9.994.555.32
Kaucje:		1.420.950.—
Weksle w dyskoncie:		2.838.379.39
		112.133.166.22

Rachunek Strat i Zysków za 1930 r.

WINIEN		
Koszty administracyjne i ogólne w Warszawie	606.577.21	
Podatki i opłaty stemplowe	1.139.179.95	
Procenty	3.038.837.64	
Roczne umorzenie różnicy kursowej i kosztów, wynikłych przy realizacji obligacyj	145.430.00	
Odpisy na dłużnikach wątpliwych	218.660.77	5.148.685.57
Umorzenie budowli, maszyn i urządzeń fabrycznych		1.730.248.95
		6.878.934.52

MA		
Dochód z Zakładów Mechanicznych, Huty i Odlewni	6.277.511.46	
Dochód z Lasów	534.191.56	
Różne dochody	67.231.50	6.878.934.52
		6.878.934.52

BILANS TOWARZYSTWA FABRYK PORTLAND-CEMENTU „W Y S O K A"

Spółki Akcyjnej w dniu 31 grudnia 1930 roku

STAN CZYNNY	zł
Nieruchomości	19.483.803.84
Ruchomości	738.910.96
Zapasy materjałów	1.479.647.68
Produkty gotowe	523.524.88
Kapitały i fundusze	2.329.280.92
Dłużnicy	555.631.65
Wydatki roku przyszłego uiszczone w roku sprawozdawczym	11.922.—
	25.122.721.93
Kaucje i rachunki depozytowe	1.133.176.33

STAN BIERNY		zł
Kapitał zakładowy		12.000.000.—
Kapitał zapasowy		1.014.101.36
Kapitał amortyzacyjny	6.428.624.52	
Amortyzacja za 1930 r.	1.580.270.97	8.008.895.49
Specjalny fundusz rezerwowy pozastatutowy		103.116.55
Podatek majątkowy		9.835.81
Dywidenda niepodniesiona		36.140.40
Wierzyciele (należności w obcych walutach przyjęto pg. kursu giełdowego z dn. 31.12. 1930 r.)		1.723.019.92
Wydatki roku sprawozdawczego do uiszczenia w roku następnym		43.275.74
Sumy przechodnie		5.258.68
Zysk za 1930 r.		2.179.077.98
		25.122.721.93
Kaucje i rachunki depozytowe		1.133.176.33

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1930 ROK.

WINIEN	zł
Koszty handlowe, pensje, podatki skarbowe i komunalne (z wyłączeniem podatku dochodowego), opłaty stemplowe, koszty prawne i notarjalne, procenty, prowizje, ubezpieczenia etc.	1.834.814.43
Świadczenia społeczne	205.465.44
Różnica kursu	37.883.96
Amortyzacja za 1930 rok	1.580.270.97
Zysk za 1930 rok	2.179.077.98
	5.837.512.76

MA	zł
Zysk brutto za 1930 rok	5.837.512.78
	5.837.512.78

Bilans oraz rachunek strat i zysków za 1930 rok zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów w dniu 6 czerwca 1931 roku.

O terminie i miejscu wypłaty dywidendy za 1930 rok w wysokości 10% nastąpią oddzielne ogłoszenia.

BANK CUKROWNICTWA, S. A. W POZNANIU

Bilans na dzień 31 grudnia 1930 r.

STAN CZYNNY	zł gr	zł gr
Kasa i sumy do dyspozycji:		
a) gotowizna w kasie	750.729.06	
b) pozostałość w Banku Polskim i P. K. O.	3.710.143.22	
c) pozostałość w Bankach Państwowych	4.071.295.10	8.532.167.38
Waluty zagraniczne: banknoty i monety		159.196.16
Papiery wartościowe własne:		
a) papiery państwowe	31.094.15	
b) akcje	185.583.96	216.678.11
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych:		3.913.826.22
Papiery wartościowe ustawowego kapitału zapas.:		1.057.062.53
Banki Loro:		
a) krajowe	508.780.44	
b) zagraniczne	1.648.039.50	2.156.819.94
Banki Nostro:		
a) krajowe	516.531.26	
b) zagraniczne	3.288.641.47	3.805.172.73
Weksle zdyskontowane:		
a) Cukrowni	43.929.058.59	
b) Różnych	11.028.380.56	
c) zagraniczne	420.570.06	55.378.009.21
Weksle protestowane:		146.415.05
Rachunki bieżące:		
a) Cukrowni:		
1. zabezpieczone	50.219.818.37	
2. kredyty zbiorowe	67.143.150.—	
b) Różnych:		
1. zabezpieczone	7.782.752.36	
2. niezabezpieczone	1.978.917.77	127.124.638.50
Pożyczki terminowe (hipoteczne):		500.060.32
Ruchomości:		292.176.51
Nieruchomości:		2.693.520.81
Sumy przechodnie:		2.017.362.21
Odbiorcy:		
a) krajowi odbiorcy cukru	13.371.280.56	
b) zagraniczni odbiorcy cukru	4.078.259.64	
c) odbiorcy różnych towarów:		
1. Cukrownie	1.503.404.53	
2. Różni	45.238.70	18.998.183.43
Dostawcy towarów:		700.110.81
Suma bilansowa:		227.691.399.92
Udzielone gwarancje:		
a) listy gwarancyjne:		
1. za Cukrownie	65.507.748.—	
2. za Różnych	829.623.66	
b) żyra:		
1. za Cukrownie	6.252.898.39	
2. za Różnych	1.040.000.—	73.630.270.05
Inkaso:		6.715.531.08
Razem:		308.037.201.05

STAN BIERNY	zł gr	zł gr
Kapitały własne:		
a) zakładowy	9.000.000.—	
b) zapasowy	2.840.000.—	
c) inne rezerwy	2.188.113.75	
d) fundusz amortyzacyjny	50.000.—	
e) wpłaty na nową emisję	2.600.000.—	16.678.113.75
Wkłady:		
a) terminowe:		
1. Cukrowni	746.833.27	
2. Różnych	13.466.429.97	
b) à vista:		
1. Cukrowni	44.648.29	
2. Różnych	6.480.720.64	20.738.632.17
Rachunki bieżące:		
a) Cukrowni	16.566.330.17	
b) Różnych	3.699.142.29	20.265.472.46
Zobowiązania inkasowe		17.873.05
Redyskonto weksli:		
a) w kraju:		
1. kredyt normalny w Banku Polskim i Banku Gospodarstwa Krajowego	4.359.186.25	
2. kredyt plantatorski w Banku Polskim	32.605.900.—	
3. redyskonto u różnych	2.735.552.10	
b) zagranicą	8.037.738.44	47.738.376.79
Banki Loro:		
a) krajowe	244.586.—	
b) zagraniczne	292.020.35	536.606.35
Banki Nostro:		
a) krajowe	11.681.61	
b) zagraniczne 1) kredyty bankowe	13.844.325.21	
2) kredyty zbiorowe dla Cukrowni	67.143.150.—	80.999.156.82
Przekazy na bank:		30.763.—
Sumy przechodnie:		3.282.773.14
Dywidenda niepodniesiona:		23.542.36
Odbiorcy:		
a) krajowi odbiorcy cukru	2.150.936.98	
b) zagraniczni odbiorcy cukru	949.534.71	
c) odbiorcy towarów		
1. Cukrownie	191.748.51	
2. Różni	104.778.51	3.396.998.71
Dostawcy:		
a) Cukrownie za dost. cukier	31.806111.57	
b) dostawcy różnych towarów	554.843.63	32.360.955.20
Zyski:		
a) z lat ubiegłych	55.531.39	
b) za rok 1930	1.566.604.53	1.622.136.12
Suma bilansowa:		227.691.399.92
Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj:		
a) w listach gwarancyjnych	66.337.371.66	
b) w żyrach	7.292.898.39	73.630.270.05
Różni za inkaso:		6.715.531.08
Razem		308.037.201.05

ZARZĄD: (—) Brzeski (—) Demby (—) Hebda (—)Mikulski.

Rachunek Zysków i Strat na dzień 31 grudnia 1930 r.

STRATY		
Procenty wypłacone		5.587.068.56
Prowizje wypłacone		658.851.09
Koszty handlowe:		
a) wydatki osobowe	4.708.269.75	
b) świadczenia socjalne	218.370.20	
c) wydatki rzeczowe	1.310.310.95	6.236.950.90
Podatki		1.914.754.46
Amortyzacja:		
a) nieruchomości	13.300.—	
b) ruchomości	36.700.—	50.000.—
Odpisy na dłużnikach		350.082.59
Różnice kursowe: strata na papierach wartościowych i udziałach		82.250.13
Czysty zysk		1.622.136.12
Razem:		16.502.093.85

ZYSKI		
Pozostałość zysków z lat ubiegłych		55.531.59
Procenty pobrane		9.859.394.39
Prowizje pobrane:		
a) z operacyj bankowych	1.560.969.45	
b) z tytułu komisowej sprzedaży:		
1. cukru	4.184.162.45	
2. różnych towarów	665.783.92	6.410.915.82
Różnice kursowe na rachunkach walutowych		72.608.11
Dochody z nieruchomości		48.953.69
Zwrot sum dawniej spisanych		44.018.16
Waloryzacja pożyczek hipotecznych		10.672.09
Razem:		16.502.093.85

Na podstawie wykonanej rewizji potwierdzamy niniejszem zgodność powyższego bilansu z prawidłowo prowadzonemi książkami Banku Cukrownictwa S. A. w Poznaniu.

Poznań, dnia 25-go marca 1931 r.

„Powiernik" Spółka Rewizyjno - Powiernicza
Thiel et Marciniak.
St. Marciniak,
dyplomowany i zaprzysiężony rzeczoznawca księgowości.

Powyższy bilans potwierdzamy.
Poznań, dnia 30-go marca 1931 r.
Rada Nadzorcza: Stanisław Karłowski, wiceprezes

Redaktor i wydawca: TADEUSZ KURASIEWICZ. REDAKCJA I ADMINISTRACJA **WARSZAWA, ul. Krasińskiego 5**

Sp. Akc. Zakładów Graficznych „Drukarnia Polska", Warszawa, Szpitalna 12.